

dosarul nr. 2ra-1416/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Clima, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Țîpa Pavel,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țîpa Pavel împotriva Băncii Comerciale „Banca de Finanțe și Comerț” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor cu privire la încasarea penalităților, dobânzilor de întârziere și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Țîpa Pavel și a fost menținută hotărârea din 30 septembrie 2019 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă

La data de 05 decembrie 2018 Țîpa Pavel a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA cu privire la încasarea penalităților, dobânzilor de întârziere și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că este titularul a două conturilor bancare create în cadrul proiectului salarial al SRL „CSV Benefit Exchange”, deschise în evidențele BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA.

A menționat reclamantul că în temeiul contractului de credit nr. 01-5313-2 din 09 noiembrie 2016, BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA a acordat lui Țîpa Pavel un credit în sumă de 80 000 lei, pe un termen de până la 09 noiembrie 2018. În virtutea acestor relații contractuale, Țîpa Pavel are calitate de consumator în sensul Legii privind protecția consumatorilor.

La 06 martie 2018, în temeiul unui contract de împrumut, din contul bancar al SRL „Orca Consulting” deschis în evidențele pârâtului, în contul de card al reclamantului a fost transferată suma de 370 000 de lei.

La 06 martie 2018, ora 09:24, după înregistrarea în creditul contului de card a sumei de 370 000 de lei, Banca a efectuat operațiunea de retragere a comisionului bancar de 1 110 de lei. Ulterior, începând cu data de 06 martie 2018, ora 14:27, careva operațiuni în contul de card, reclamantul nu le-a putut efectua.

A invocat reclamantul că în legătură cu acest fapt, la 06 martie 2018 a depus cerere în adresa Băncii prin care a solicitat oferirea explicațiilor pe faptul blocării mijloacelor bănești în contul de card.

La data de 14 martie 2018 în contul de card al său a fost transferată suma în mărime de 15 926,72 de lei cu titlu de salariu.

Prin răspunsul din 16 martie 2018, Banca l-a informat că a procedat în conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Ulterior, prin răspunsul din 08 mai 2018, Banca l-a informat că conturile sale, inclusiv contul de card destinat primirii salariului, au fost blocate la 06 martie 2018, fiindu-i eliberată și o copie a deciziei nr. 13/9-192 din 16 martie 2018 a Serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor, cu privire la sistarea pe un termen de 30 de zile lucrătoare a operațiunilor din conturile bancare ale lui Țîpa Pavel.

Invoca reclamantul că conturile bancare au devenit operabile la data de 02.05.2018.

La fel, reclamantul a invocat că conform răspunsului din 08.05.2018, Banca i-a calculat, în baza contractului de credit, următoarele datorii: datoria la credit 7 184,73 de lei, dobânda restantă 617,64 de lei, penalitate pentru credit 513,85 de lei, penalitate pentru dobânda 500de lei.

Reclamantul considera că prin acțiunile sale ilegale, Banca i-a lezat drepturile și interesele legitime în calitate de consumator al serviciilor prestate de Bancă, și ca rezultat i-a cauzat prejudicii de ordin material și moral. În acest sens, reclamantul a indicat că Banca a încălcat prevederile art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, și anume, în partea ce ține de informarea imediată a Serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor, dar nu mai târziu de 24 ore de la momentul abținerii de la executarea activităților și tranzacțiilor mijloacelor financiare de pe conturile sale, despre suspiciunile sale pertinente care pot indica la acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori deja realizate. Or, potrivit normei legale enunțate, entitățile raportoare, printre care se include și Banca, se abțin de la executarea activităților și tranzacțiilor cu bunuri, inclusiv mijloace financiare, pentru un termen de până la 5 zile lucrătoare, în cazul circumstanțelor descrise anterior și sunt obligate să înștiințeze autoritatea nu mai târziu de 24 ore din momentul abținerii.

În speță, transferul sumei de 370 000 lei pe contul de card al lui Țîpa Pavel, a avut loc la data de 06 martie 2018, iar Banca a informat Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor despre suspiciunile sale pertinente abia la 15 martie 2018, încălcând grav prevederile art. 33 alin. (2) al Legii nr. 308/2017, așa cum, operațiunea de blocare a conturilor a avut loc încă la data de 06 martie 2018, iar autoritatea competentă a emis decizia privind sistarea pe un termen de 30 zile lucrătoare a operațiunilor la cont, abia la 16 martie 2018. Astfel, reclamantul a susținut că Banca și-a depășit atribuțiile și a acționat cu rea-credință, contrar prevederilor legale, în momentul în care a omis să informeze Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor despre operațiunile financiare suspecte, într-un termen de 24 ore de la apariția suspiciunilor, dar în același timp, blocând operațiunile de pe conturile bancare ale reclamantului, în afara termenului de 5 zile de la tranzacționare, fără de o decizie emisă de Serviciul prevenirea și combaterea

spălării banilor sau altă autoritate competentă în acest sens, poate fi asociată cu o acțiune ilegală de sechestrare a bunurilor străine.

Mai mult, în pofida suspiciunilor sale, pe care le-a raportat vădit întârziat Serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor, în ce privește tranzacțiile bancare de pe conturile reclamantului, Banca și-a permis să efectueze operațiuni cu contul de card și să retragă de pe rol suma de 1110 lei în calitate de comision bancar, pentru tranzacția care a trezit suspiciunea Băncii, fapt ce denotă o neconcordanță între aprecierea Băncii în partea ce ține de suspectarea tranzacției financiare ca fiind una dubioasă, cu ulterioara blocare a operațiunilor bancare, și acțiunea de retragere a sumelor bănești de pe același cont, a căror proveniențe se suspectă a fi ilegale.

O altă încălcare admisă de Bancă, în opinia reclamantului, o constituie și faptul că în circumstanțele în care operațiunile pe conturile bancare au fost blocate neîntemeiat, dânsul a fost în imposibilitatea de a-și onora în termenii stabiliți obligațiunile contractuale stabilite în contractul de credit, iar ca rezultat Banca i-a aplicat penalități pentru neonorarea în termen a obligațiilor de plată a creditului și a dobânzii, iar ratele creditului și a dobânzii au fost înregistrate ca restante. S-a indicat că, deși pentru Bancă doar suma de 370 000 lei a fost suspectă, aceasta cu rea-credință nu a debitat contul de card și nu a achitat plăți scadente conform contractului de credit din contul mijloacelor bănești obținute de reclamant cu titlu de salariu. Astfel, trecerea ratelor de credit și a dobânzii în statut de restante și calcularea penalităților nu se datorează vinovăției reclamantului și urmează a fi restituite lui.

A mai indicat reclamantul că având în vedere că este consumator al serviciilor bancare prestate de BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, ultima, pentru blocarea neîntemeiată în contul bancar de card a sumei de 15 926,72 lei parveniți la data de 14 martie 2018, în calitate de salariu până la deblocarea conturilor bancare, urmează să-i achite o penalitate de 5 % zilnic din suma blocată neîntemeiat, ce constituie 38 224,13 lei (conform formulei de calcul: $15926,72 \times 5\% \times 48$ zile).

Invoca reclamantul că pentru blocarea neîntemeiată în contul bancar de card a mijloacelor bănești cu încălcarea termenului de maxim 5 zile lucrătoare, pe perioada celei de a șasea zi lucrătoare, Banca urmează, prin prisma art. 27 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor, să achite o penalitate de 5 % din suma de bani blocată neîntemeiat. Astfel penalitatea pentru blocarea neîntemeiată a sumei de 370 000 de lei (conform art. 32 din Legea privind protecția consumatorului) pentru perioada de 06-16 martie 2018 constituie suma de 185000 (conform formulei de calcul – $370\ 000 \text{ MDL} \times 5\% \times 10$ zile).

A relatat reclamantul că Banca urmează să achite dobânda de întârziere în mărime de 1165,75 de lei aplicată la suma de 370 000 de lei pentru perioada de 06.03.2018-16.03.2018, conform prevederilor art. 585, 619 Cod civil, conform formulei $(370\ 000 \times (6,5\% \text{ rata de bază BNM} + 5\%)) / 356 \text{ zile} \times 10 \text{ zile}$.

A mai invocat reclamantul că Banca urmează să achite dobânda de întârziere în mărime de 240,86 de lei aplicată la suma de 15 926,72 de lei pentru perioada de 14.03.2018-02.05.2018, conform prevederilor art. 585, 619 Cod civil, conform formulei $(15\ 926,72 \times (6,5\% \text{ rata de bază BNM} + 5\%)) / 365 \times 48 \text{ zile}$.

La fel, reclamantul a susținut că Banca urmează să rectifice informația despre admiterea restanțelor și calcularea penalităților aferente contractului de credit nr. 01-5313-2 din 09 noiembrie 2016 pentru lunile aprilie și martie 2018, precum și să transmită către toate birourile istoriilor de credit cu care Banca Comercială „Banca de Finanțe și Comerț” și-a dat acordul pentru transmiterea datelor, a informației corectate în vederea excluderii în istoria creditară a reclamantului a informației despre admiterea restanțelor și calcularea penalităților aferente contractului de credit nr. 01-5313-2 din 09 noiembrie 2016 pentru lunile aprilie și martie 2018.

A solicitat reclamantul încasarea din contul pârâtului „Banca de Finanțe și Comerț” SA în beneficiul său a penalității în mărime de 38 224,13 lei și 185 000 de lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1 165,75 de lei și 240,86 de lei, restituirea sumelor în mărime de 513,85 de lei – penalitate pentru credit și 500 de lei – penalitate pentru dobândă; încasarea prejudiciului moral cauzat reclamantului în sumă de 50 000 de lei; obligarea pârâtului să excludă din evidențele sale a informației despre admiterea de către Țîpa Pavel a restanțelor și calcularea penalităților aferente contractului de credit nr. 01-5313-2 din 09.11.2016 pentru lunile aprilie și martie 2018; obligarea pârâtului să transmită către toate birourile istoriilor de credit cu care pârâtului a încheiat contracte, iar reclamantul și-a dat acordul pentru transmiterea datelor, a informației corectate în vederea excluderii în istoria creditară a reclamantului Țîpa Pavel a informației despre admiterea restanțelor și calcularea penalităților aferente contractului de credit nr. 01-5313-2 din 09.11.2016 pentru lunile aprilie și martie 2018 (f.d. 1-5).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 februarie 2019, s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 septembrie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de Țîpa Pavel a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 29 octombrie 2019 Țîpa Pavel a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 septembrie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Țîpa Pavel și a fost menținută hotărârea din 30 septembrie 2019 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Raportând prevederile art. 33 alin. (2) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, la circumstanțele speței, Colegiul instanței de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit că în acțiunile BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA nu s-au constatat derogări de la prevederile art. 33 alin. (2) al Legii nr. 308/2017, or, materialele cauzei denotă că intimata s-a abținut de la executarea activităților și tranzacțiilor cu mijloacele financiare ale reclamantului la 06 martie 2018 și a notificat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor la 07 martie 2018, respectând procedura stabilită de legislația în vigoare.

Colegiul a constatat că acțiunile intimitei se încadrează în prevederile art. 33 alin. (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nefiind stabilită încălcarea termenului de 5 zile lucrătoare, deoarece cu toate că conturile apelantului au fost blocate la 06 martie 2018, termenul de 5 zile lucrătoare, prin prisma art. 261 alin. (1) Cod civil, a început să curgă la 07 martie 2018.

La 22 august 2020 Țîpa Pavel a declarat recurs împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și interpretarea eronată a normelor de drept material. De asemenea instanța de apel a dat o apreciere unilaterală probelor administrate, astfel concluziile expuse în deciziei sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data de 22 august 2020 se consideră a fi depus în termen. Prin referință intimatul BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA a solicitat de a considera recursul inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Țîpa Pavel, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Țîpa Pavel nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Țîpa Pavel.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Țîpa Pavel se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru